

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2012

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Cuntasaíocht

Ardleibhéal

AN ARDTEISTIMÉIREACTH CUNTASAÍOCHT 2012

AISTRÍÚCHÁN AR SCÉIM MHARCÁLA ARD LEIBHÉAL

RÉAMHRÁ

Tá na réitigh agus an scéim mharcála do Chuntasaíocht Gnáthleibhéal ceangailte leis seo.

Tá na marcanna a leithdháiltear do gach líne/figiúr aibhsithe agus léirithe i lúbíní mar seo. [6]

Suimítear na marcanna do gach roinn/leathanach agus léirítear i gcearnóg mar seo iad.

40

Bíonn réitigh chuntasaíochta ríomhaireachtúil go príomha agus bíonn formhór na bhfigiúirí comhdhéanta de níos mó ná comhpháirt amháin. Mura bhfuil figiúr mar an gcéanna leis an réiteach, déanann na scrúdaitheoirí anailís ar chomhdhéanamh fhigiúr an iarrthóra agus dáileann siad roinnt marcanna do gach eilimint a bhí i gceart. Chun é seo a éascú, nuair is cuí, taispeántar comhdhéanamh na bhfigiúirí in oibríochtaí atá ceangailte leis an réiteach.

I roinnt ceisteanna Cuntasaíochta is féidir le hiarrthóirí roinnt cuir chuige agus formáidí malartacha a úsáid go bailí (e.g. Is féidir leis an Ráiteas Imréitigh Bainc tosú leis an bhfigiúr ráiteas bainc nó leis an iarmhéid chuntas bainc coigeartaithe). Tá na réitigh a sholáthraítear anseo bunaithe ar na cur chuigí a ghlacann formhór múinteoirí/iarrthóirí leo agus níl malairtí san áireamh. I gcásanna ina mbíonn gá le réiteach malartach, soláthraítear é do na scrúdaitheoirí, le gur féidir lán mharcanna a bhaint amach do chóireáil cuntasaíochta atá i gceart.

Uaireanta braitheann an réiteach ar pháirt amháin de cheist ar an bhfreagra a ríomhadh i bpáirt eile den cheist sin. Sa chás go mbíonn ríomh i roinn (a) mícheart, cuirtear é sin san áireamh i ranna a thagann ina dhiaidh sin.

Cuntasaíocht – Ardleibhéal 2012

Ceist 1

75

Cuntas Trádála, Brabúis agus Cailteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2011 [1]

	€	€	€
Díolacháin			1,444,700 [3]
Lúide Costas Díolachán			
Stoc 01/01/2011		71,200 [3]	
Móide Ceannacháin	W1	<u>1,087,000</u> [8]	
		1,158,200	
Lúide Stoc 31/12/2011	W2	<u>(78,100)</u> [5]	(1,080,100)
Ollbhrabús			364,600
Lúide Speansais			
Riarachán			
Paitinn díscríofa	W3	5,850 [4]	
Tuarastail agus speansais ghinearálta	W4	194,950 [7]	
Táillí stiúrthóirí		40,200 [2]	
Dímheas – Foirgnimh	W5	<u>16,000</u> [3]	257,000
Díol agus Dáileadh			
Drochfhiacha	W14	2,100 [3]	
Dímheas – Veain seachadta	W6	27,950 [4]	
Méadú ar sholáthar in aghaidh drochfhiach	W7	798 [5]	
Cailteanas ar dhíol veain	W8	5,900 [5]	
Cailteanas ar stoc faoi árachas		1,000 [3]	
Fógraíocht	W9	<u>800</u> [4]	<u>38,548</u>
			(295,548)
			69,052
Móide Ioncam Oibriúcháin			
Lascaine			<u>10,400</u> [2]
Brabús oibriúcháin			79,452
Ioncam Infheistíochta	W10		<u>12,000</u> [3]
			91,452
Lúide Ús bintiúir	W11		<u>(16,200)</u> [3]
Glanbhrabús			
Lúide leithghabháil			
Díbhinn íoctha			<u>(23,300)</u> [2]
Brabús coinnithe			51,952
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais 01/01/2011			<u>(25,100)</u> [2]
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais 31/12/2011			<u>26,852</u> [3]

Clár Comhardaithe mar a bhí ag 31/12/2011

	Costas €	Dímheas Carntha €	Glanmhéid €	Iomlán €
Sócmhainní Seasta Doláimhsithe				
Paitinní				17,550 [3]
Sócmhainní Seasta Inláimhsithe				
Foirgnimh W 5	800,000 [2]	16,000 [1]	784,000	
Veaineanna Seachadta W12 & 13	286,000 [3]	91,850 [3]	194,150	
	<u>1,086,000</u>	<u>107,850</u>	<u>978,150</u>	978,150
Sócmhainní Airgeadais				
Infheistíochtaí 9%				<u>300,000</u> [2]
				1,295,700
Sócmhainní Reatha				
Stoc		78,100 [2]		
Cuideachta Árachais		4,000 [3]		
Féichiúnaithe W14	94,950 [4]			
Lúide soláthar	(3,798) [1]	91,152		
Fógraíocht réamhíochta		4,000 [2]		
Ioncam infheistíochta dlíte		<u>9,000</u> [2]	186,252	
Creidiúnaithe: Suimeanna dlíte laistigh de bhliain amháin				
Creidiúnaithe W15		82,020 [3]		
Banc W16		32,280 [4]		
Ús dlíte ar Bhintiúr		<u>10,800</u> [2]	(125,100)	<u>61,152</u>
				<u>1,356,852</u>
Maoinithe ag				
Creidiúnaithe: Suimeanna dlíte tar éis níos mó ná bliain amháin				
Bintiúir 9%				180,000 [2]
Caipiteal agus Cúlchiste		Údaraithe	Eisithe	
Gnáthscaireanna @ €1 an ceann		1,100,000 [1]	700,000 [1]	
Scaireanna Tosaíochta 11% @ €1 an ceann		<u>500,000</u> [1]	<u>400,000</u> [1]	
		<u>1,600,000</u>	1,100,000	
Cúlchiste Caipitil			50,000 [2]	
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais			<u>26,852</u>	<u>1,176,852</u>
Caipiteal in Úsáid				<u>1,356,852</u>

Ceist 1 – Oibriú amach

1. Ceannacháin	1,140,000 – 5,000 – 48,000	1,087,000
2. Stoc deiridh	81,200 – 3,100	78,100
3. Paitinn	(20,400 + 3,000) * 4	5,850
4. Tuarastail agus speansais ghinearálta	194,300 + 650 [450 + 200]	194,950
5. Dímheas – Foirgnimh	2% x 800,000	16,000
6. Dímheas – Veain seachadta	6,500 + 21,450 26,000 + 1,950 23,200 + 700 + 4,050 5,800 + 700 + 21,450	27,950
7. Soláthar in aghaidh drochfhiach	3,798 – 3,000	798
8. Cailteanas ar dhíol veain	28,000 – 6,000 – 16,100	5,900
9 Fógraíocht	4,800 – 4,000	800
10. Ioncam infheistíochta	9,000 + 3,000	12,000
11. Ús bintiúir	5,600 + 10,800 – 200	16,200
12. Veaineanna seachadta ar a gcostas	260,000 + 54,000 – 28,000	286,000
13. Soláthar in aghaidh dhímheasa – veaineanna	80,000 + 27,950 – 16,100	91,850
14. Féichiúnaithe Drochfhiacha	98,400 – 3,000 – 450 3.000 – 900	94,950 2,100
15. Creidiúnaithe	82,200 – 180	82,020
16. Rótharraingt bhainc	33,000 + 180 – 900	32,280

Pionós: Lúide 2 x 1 marc mar gheall ar 2 ceannteideal fagtha ar lár as an cuntas Brabúis agus Caillteadais.

Ceist 2 – Ceartú Earráidí

40

(a)	Dochar	Sochar
<p>(i) Féichiúnaí Banc Aistriú ó chuntas bainc go cuntas féichiúnaithe de bharr iontráil mhícheart roimhe seo</p>	<p>7,600 [2]</p>	<p>7,600 [2]</p>
<p>(ii) Aischiur Cheannachán / Ceannacháin Creidiúnaí Fionraí Ceartú iontrálacha míchearta in aischiur cheannachán agus i gcuntas an chreidiúnaí. [1]</p>	<p>1,200 [2] 7,500 [2]</p>	<p>8,700 [2]</p>
<p>(iii) Creidiúnaí Caipiteal Lascaine Fiach pearsanta dlite d’Ó Conaill arna fhritháireamh in aghaidh féich a bhí dlite do chreidiúnaí de chuid an ghnólachta. [1]</p>	<p>1,260 [2]</p>	<p>1,000 [2] 260 [2]</p>
<p>(iv) Áitreabh Árachas Deisiúcháin Tarraingtí/Caipiteal Fionraí Taifeadadh íocaíochtaí as deisiúcháin agus tarraingtí agus cealú iontrálacha míchearta i gcuntais na bhfoirgneamh agus árachais [1]</p>	<p>600 [2] 520 [2] 600 [2] 520 [2]</p>	<p>2,240 [2]</p>
<p>(v) Trealamh Fionraí Ceannacháin Aischiur díolachán Féichiúnaithe Aischiur díolachán €920 arna n-iontráil go hearráideach mar €20 sa chuntas trealaimh agus mar €290 sa chuntas ceannachán [1]</p>	<p>20 [2] 270 [2] 920 [2]</p>	<p>290 [2] 920 [2]</p>

(b)

14

Ráiteas maidir le Glanbhrabús Ceartaithe

		€	€
Glanbhrabús Bunaidh de réir na leabhar			41,000 [1]
Móide: Lascaine faighte	(iii)	260 [2]	
Ceannacháin	(v)	<u>290</u> [2]	<u>550</u>
			41,550
Lúide: Aischiú Cheannachán	(ii)	1,200 [2]	
Árachas	(iv)	520 [1]	
Deisiúcháin	(iv)	600 [1]	
Aischiú díolachán	(v)	<u>920</u> [1]	<u>(3,240)</u>
Glanbhrabús ceartaithe			<u>38,310</u> [4]

(c)

6

- (i) Ullmhaítear Comhardú Trialach d'fhonn cruinneas leabharchoimeád iontrála dúbailte a thástáil sula n-ullmhaítear na Cuntais Chríochnaitheacha. Ba cheart go mbeadh an t-iomlán céanna dochar agus sochar ag Comhardú Trialach, chomh maith leis na suimeanna céanna toisc gur cheart go mbeadh iontráil sochair chomhfhreagrach ag gach iontráil dochair faoi leabharchoimeád iontrála dúbailte.
- (ii) **Earráidí nach léiríonn comhardú trialach iad:**
Earráidí maidir le buniontráil – earráidí déanta i leabhair thúsiontrála
Earráidí prionsabail – aicme mhícheart chuntais – sócmhainn a chur i gcuntas speansas
Earráidí maidir le heasnaimh iomlána – i gcás go bhfágtar an dochar agus an sochar ar lár
Earráidí coimisiúin – breacadh sa chuntas mícheart ach breacadh sa taobh ceart den chineál ceart cuntais
Earráidí cúiteacha – i gcás go gcealaíonn earráidí ar comhluach a chéile
Aisiompú iontrálacha – i gcás go bhfuil an iontráil dochair ar thaobh an tsochair agus go bhfuil an iontráil sochair ar thaobh an dochair

(a)

Cuntas Talún agus na bhFoirgneamh

01/01/2007	Iarmhéid t/a	600,000 [1]			
01/01/2007	Cúlchiste Athluachála	<u>100,000</u> [1]	31/12/2007	Iarmhéid t/s	<u>700,000</u>
		<u>700,000</u>			<u>700,000</u>
01/01/2008	Iarmhéid t/a	700,000	01/01/2008	Diúscairt	270,000 [1]
		<u>700,000</u>	31/12/2008	Iarmhéid t/s	<u>430,000</u>
					<u>700,000</u>
01/01/2009	Iarmhéid t/a	430,000 [1]			
	Banc	500,000 [1]			
	Banc	100,000 [1]			
	Pá	<u>50,000</u> [1]	31/12/2009	Iarmhéid t/s	<u>1,080,000</u>
		<u>1,080,000</u>			<u>1,080,000</u>
01/01/2010	Iarmhéid t/a	1,080,000			
01/01/2010	Cúlchiste Athluachála	<u>108,000</u> [2]	03/12/2010	Iarmhéid t/s	<u>1,188,000</u>
		<u>1,188,000</u>			<u>1,188,000</u>
01/01/2011	Iarmhéid t/a	1,188,000	01/01/2011	Diúscairt	473,000 [1]
	Cúlchiste Athluachála	<u>235,000</u> [3]	31/12/2011	Iarmhéid t/s	<u>950,000</u>
		<u>1,423,000</u>			<u>1,423,000</u>
01/01/2012	Iarmhéid t/a	950,000			

Cuntas Soláthair in aghaidh Dímheasa

01/01/2007	Cúlchiste Athluachála	28,800 [1]	01/01/2007	Iarmhéid t/a	28,800 [2]
31/12/2007	Iarmhéid t/s	<u>8,600</u>	31/12/2007	Brabús agus Cailteanas	<u>8,600</u> [2]
		<u>37,400</u>			<u>37,400</u>
31/12/2008	Iarmhéid t/s	17,200	01/01/2008	Iarmhéid t/a	8,600
		<u>17,200</u>	31/12/2008	Brabús agus Cailteanas	<u>8,600</u> [2]
					<u>17,200</u>
31/12/2009	Iarmhéid t/s	38,800	01/01/2009	Iarmhéid t/a	17,200
		<u>38,800</u>	31/12/2009	Brabús agus Cailteanas	<u>21,600</u> [1]
					<u>38,800</u>
01/01/2010	Cúlchiste Athluachála	38,800 [2]	01/01/2010	Iarmhéid t/a	38,800
31/12/2010	Iarmhéid t/s	<u>23,760</u>	31/12/2010	Brabús agus Cailteanas	<u>23,760</u> [2]
		<u>62,560</u>			<u>62,560</u>
01/01/2011	Diúscairt	9,460 [2]	01/01/2011	Iarmhéid t/a	23,760
	Cúlchiste Athluachála	14,300 [3]	31/12/2011	Brabús agus Cailteanas	19,000 [1]
31/12/2011	Iarmhéid t/s	<u>19,000</u>			
		<u>42,760</u>			<u>42,760</u>
			01/01/2012	Iarmhéid t/a	19,000

<u>Diúscairt Cuntas Talún</u>			
01/01/2008	Talamh	270,000 [1]	01/01/2008 Banc 320,000 [1]
31/12/2008	Cuntas Brabúis agus Caillteanais	<u>50,000 [1]</u>	
		<u>320,000</u>	<u>320,000</u>

<u>Diúscairt Foirgneamh</u>			
01/01/2011	Foirgnimh	473,000 [1]	01/01/2011 Banc 400,000 [1]
			Dímheas 9,460 [1]
			Caillteanas - Cuntas Brabúis agus Caillteanais <u>63,540 [1]</u>
		<u>473,000</u>	<u>473,000</u>

<u>Cuntas Cúlchiste Athluachála</u>			
01/01/2008	Cúlchiste Ioncaim	30,000 [1]	01/01/2007 Talamh agus Foirgnimh 100,000 [1]
01/01/2011	Cúlchiste Ioncaim	167,600 [2]	Soláthar in aghaidh Dímheasa 28,800 [1]
31/12/2011	Iarmhéid t/s	327,300 [3]	01/01/2010 Talamh agus Foirgnimh 108,000 [1]
			Soláthar in aghaidh Dímheasa 38,800 [1]
			01/01/2011 Talamh agus Foirgnimh 235,000 [1]
			Soláthar in aghaidh Dímheasa <u>14,300 [1]</u>
		<u>524,900</u>	<u>524,900</u>
			31/12/2011 Iarmhéid t/a 327,300

Cuntas Cúlchiste Ioncaim

01/01/2008	Cúlchiste Athluachála	30,000 [1]
01/01/2011	Cúlchiste Athluachála	<u>167,600 [1]</u>
		<u>197,600</u>

(b)

(i)

(Sliocht) as an gClár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2011

Sócmhainní Seasta	€	€	€
Talamh agus Foirgnimh	950,000 [1]	19,000 [1]	931,000
Caipiteal agus Cúlchiste			
Cúlchiste Athluachála			327,300 [2]
Cúlchiste Ioncaim			197,600 [2]

(ii)

Tosca a úsáidtear chun teacht ar an muirear dímheasa bliantúil. [2]

- Costas na sócmhainne
- Saolré measta na sócmhainne
- Dramhluach measa/luach iarmharach measta na sócmhainne
- Roghnú modh dímheasa cuí

Ceist 4 – Cuntais Feirme

20

(a)

Ráiteas Caipitil ar 01/01/2011

		€	€
Sócmhainní			
Talamh agus Foirgnimh		405,000 [2]	
Innealra		85,000 [2]	
Infheistíochtaí		80,000 [3]	
Seic bainne dlite		1,500 [1]	
Eallach		70,000 [1]	
Caoirigh		15,000 [1]	
Stoc Breosla		740 [1]	
Banc		<u>28,100 [2]</u>	685,340
Lúide Dliteanais			
Leictreachas dlite		360 [1]	
Iasacht bhainc		18,000 [2]	
Ús ar iasacht dlite	W1	<u>840 [3]</u>	(19,200)
Caipiteal			<u>666,140 [1]</u>

(b)

Cuntas Anailíse Fiontair – Eallach agus Bainne

20

Ioncam			
Díolacháin – Bainne	W2	26,900 [2]	
Díolacháin – Eallach agus Laonna (15,000 + 6,000)		21,000 [1]	
Íocaíocht Aonair – Eallach		3,200 [1]	
Méadú ar luach stoic		8,000 [1]	
Tarraingtí ag an teaghlach		<u>850 [1]</u>	59,950
Caiteachas			
Ceannacháin – Eallach		13,000 [1]	
Pá déirí		2,500 [1]	
Speansais ghinearálta feirme		7,260 [1]	
Leasachán		1,698 [1]	
Táillí tréidliachta		<u>918 [1]</u>	(25,376)
Ollbhrabús			<u>34,574</u>

Cuntas Anailíse Fiontair – Caoirigh

Ioncam			
Díolacháin – Caoirigh agus Uain (22,000 + 12,600)		34,600 [1]	
Íocaíocht Aonair – Caoirigh		2,300 [1]	
Olann		1,200 [1]	
Méadú ar luach stoic		7,000 [1]	
Tarraingtí ag an teaghlach		<u>480 [1]</u>	45,580
Caiteachas			
Ceannacháin – Caoirigh		19,000 [1]	
Speansais ghinearálta feirme		4,840 [1]	
Leasachán	W3	1,132 [1]	
Táillí tréidliachta	W4	<u>612 [1]</u>	(25,584)
Ollbhrabús			<u>19,996</u>

(c)

Cuntas ginearálta Brabúis agus Cailteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2011			
Ioncam		€	€
Ollbhrabús – Eallach agus Bainne		34,574	
Ollbhrabús – Caoirigh		19,996	
Ús	W5	2,400 [1]	
Préimh Foraoiseachta		<u>1,700 [1]</u>	58,670
Caiteachas			
Solas, teas agus breosla (75%)	W6	1,710 [4]	
Deisiúcháin (75%)		4,050 [1]	
Dímheas Innealra		6,825 [1]	
Dímheas Foirgneamh		3,075 [1]	
Ús Iasachta	W1	<u>180 [1]</u>	(15,840)
Glanbhrabús			<u>42,830 [2]</u>

5

(d)

Cuntas Tarraingtí			
	€		€
Bainne	850	Caipiteal	7,700
Uan	480		
Ús	60		
Solas agus teas	570		
VHI	1,090		
Deisiúcháin	1,350		
Dímheas – Innealra	2,275		
Dímheas – Foirgnimh	<u>1,025</u>		
	<u>7,700</u>		<u>7,700</u>

3

(e) **Na cúiseanna a n-ullmhaítear cuntais feirme**

Feidhmíocht gach ranna den fheirme a shuí le comparáidí a dhéanamh
 Cúltaca a dhéanamh d'iarratais ar iasachtaí bainc agus ar dheontais arleith
 Dliteanas cánach a fháil amach
 Pleanáil/buiséadú a éascú
 Glanfhiúchas na feirme a oibriú amach
 An méid atá dlite don fheirmeoir agus an méid atá dlite ag an bhfeirmeoir a oibriú amach

Oibriú amach

1.	Ús – Ús 18 mí = 4% x 1.5 = 6%		
	106% = 19,080 → 6% = 1,080		
	Is é an t-ús don bhliain 2011	240	
	Lúide Tarraingtí	<u>(60)</u>	180
2.	Diolacháin bhainne	27,000	
	Móide a bhfuil dlite 31/12	1,400	
	Lúide a bhfuil dlite 1/1	<u>(1,500)</u>	26,900
3.	Leasachán Móide a bhfuil dlite 31/12	2,400 – 430	2,830
4.	Táillí tréidliachta Lúide VHI	2,620 – 1,090	1,530
5.	Banna Infheistíochta 3%		
	[Ús bliantúil x 100 ÷ 3] = 2,400 x 100 ÷ 3] =		80,000
6.	Solas, Teas agus Breosla	2,400	
	Móide stoc 1/1	740	
	Lúide a bhfuil dlite 1/1	<u>(360)</u>	
	Lúide stoc 31/12	<u>(500)</u>	
	Lúide tarraingtí (25% de 2,280)	<u>(570)</u>	1,710

Ceist 5**50****(a)**

- (i) **Ceannacháin Airgid:** = Ceannacháin iomlána lúide ceannacháin ar creidmheas
- Ceannacháin ar creidmheas = $\frac{98,000 \times 12}{2.5} = 470,400$
- Ceannacháin airgid = $600,000 - 470,400 = 129,600$ **129,600 [12]**
- (ii) **Cumhdach Úis**
- $\frac{\text{Brabús roimh ús}}{\text{Ús}} = \frac{63,000}{20,000} = 3.15 \text{ uair [8]}$
- (iii) **Cumhdach Díbhinní**
- $\frac{\text{Brabús roimh [ús agus díbhinn tosaíochta]}}{\text{Gnáthdhíbhinn}} = \frac{43,000 - 15,000}{10,000} = 2.8 \text{ uair [8]}$
- (iv) **An tréimhse chun praghas a aisghabháil**
- $\frac{\text{Praghas an mhargaidh}}{\text{Díbhinn in aghaidh na scaire}} = \frac{115}{3.333} = 34.50 \text{ bliain [12]}$
- (v) **Luach margaidh éamh-mheasta**
- Cóimheas praghais x Tuilleamh in aghaidh na scaire = $16 \times 7c$ **€1.12 [10]**

(b)**35**

5 pointe ag 6 mharc an ceann
1 pointe ag 5 mharc

Brabúsacht 6

Bhí an ROCE (Toradh ar Chaipiteal in Úsáid) ionann le 7.35% in 2011. Táthar ag súil leis go dtiocfaidh ardú ar an ROCE go 8.1% in 2012.

Cuideachta bhrabúsach é Glas cpt. Tá an toradh seo os cionn an toraidh ó infheistíochtaí saor ó riosca idir 3% agus 5%. Tá sé seo sách sásúil ag féachaint don staid atá ar an ngeilleagar faoi láthair, agus táthar ag súil leis go mbeidh an bhliain seo chugainn níos fearr. Ar a shon sin, tá an ROCE ag 7.35% níos lú ná an costas a ghearrtar ar an guideachta le hairgead a fháil ar iasacht ag 8%.

Am amú é airgead a fháil ar iasacht ag 8% chun toradh 7.35% a mhaoiniú. Níor bhain an chuideachta leas éifeachtach as na hacmhainní sa bhliain 2011.

Polasaí Díbhinne 6

Is é an Cumhdach Díbhinne 2.8 uair. Beidh an cumhdach a mbeifear ag súil leis síos go 1.67 uair in 2012. Ní choinnítear a dhóthain tuilleamh, go háirithe in 2012.

Is é 3.33 cent an díbhinn in aghaidh na scaire in 2011 agus táthar ag súil leis go mbeidh sé 4.2 cent in 2012. Bheadh na scairshealbhóirí sásta faoin treocht seo.

Is é 2.90% an toradh díbhinne. Beidh an toradh díbhinne ionann le 3.75% in 2012.

Níl a dhóthain toraidh ann as ucht riosca a ghlacadh – timpeall an mhéid chéanna le hinfeistíochtaí saor ó rioscaí amháin idir 3% agus 5%.

Is í 34.50 bliain an tréimhse chun praghas a aisghabháil ag díbhinn reatha in aghaidh na scaire.

Is é 12.3:1 an cóimheas praghais agus tiocfaidh ardú air go 16:1 in 2012.

Leachtacht **6**

Is é 0.56:1 an Mear-chóimheas in 2011. Tá fadhb leachtachta ag Glas cpt. Níl ach 56 cent ar fáil do gach €1 atá dlite sa ghearrthearma. B'ábhar inní é seo.

Táthar ag súil leis go dtiocfaidh feabhas ar chúrsaí leachtachta go 0.85:1 in 2012. Mar thoradh air seo, beidh 85 cent ar fáil do gach €1 atá dlite sa ghearrthearma. Léiríonn an feabhas seo ar an gcóimheas go mbeifear in ann díbhinní a íoc, má fhógraítear amhlaidh in 2012.

Praghas margaidh na scaire **6**

Ba é 115c praghas margaidh na scaire in 2011. Táthar ag súil leis go dtiocfaidh ísliú ar phraghas margaidh na scaire in 2012 go 112c.

Cuireann sé seo luach laghdaithe in iúl thar an gcéad bhliain eile. Bheadh inní ar na scairshealbhóirí faoin treocht seo toisc go léiríonn sí go bhfuil easpa muiníne sa mhargadh as an gcuideachta.

Ba é 12.3 bliain an cóimheas praghais in 2011. Ar a shon sin, táthar ag súil leis go mbeidh an cóimheas praghais mar 16:1 in 2012.

Bunaithe ar an ráta íocaíochta amach i leith díbhinní, is í 34.5 bliain agus 26.7 bliain an tréimhse chun praghas a aisghabháil in 2011 agus in 2012 faoi seach

Giaráil **6**

Cuideachta ardghiaráilte í. Is é 58.34% an ghiaráil in 2011 agus táthar ag súil leis go dtiocfaidh feabhas air seo go 51% in 2012. Tá sé seo ard fòs ach tá an treocht go maith. Cuireann sé seo in iúl go bhfuil an chuideachta ag brath ar iasachtaíocht sheachtrach agus tá sí i mbaol infheisteoirí seachtracha dá dheasca.

Ba é 3.15 uair an Cumhdach Úis in 2011. Táthar ag súil leis go mbeidh an Cumhdach Úis 3 huair in 2012.

D'fhéadfadh íoc úis agus díbhinní a bheith ní ba dheacra de thoradh na treochta seo atá ag dul chun donais.

Earnáil **5**

Tá an chuideachta san earnáil fuinnimh in-athnuaite. Margadh faoi fhás é seo ina leagtar béim ar an gcomhshaol. Tá ionchais mheasartha i ndán don chuideachta sa ghearrthearma – deontas rialtais le haghaidh insliú agus téamh uisce.

Tá ionchais mhaithe i ndán di san fhadtréimhse, go háirithe de thoradh ar ghanntanas ola agus praghanna ola ag dul in airde.

15

(c)

(i) Céatadán an bhrabúis chomhláin = **24.68%** **5**

(ii) **10**

Caillteanais airgid	– níor taifeadadh díolacháin ar airgead
Caillteanais stoic	– mionghoid stoic nó stoc ag dul as feidhm
Athrú ar mheascán na ndíolachán	– níos mó díolachán maidir le hearraí marcála suas ísle
Marcáil anuas le linn díolachán	– le fáil réidh le stoc as dáta
Luacháil mhícheart an stoic	– meas stoc tosaigh os cionn a luacha, meas stoc deiridh faoi bhun a luacha
Méadú ar chostas díolachán	– gan méadú ar phraghas díolachán
Laghdú ar phraghas díolachán	– gan laghdú comhfhreagrach ar chostas díolachán

Ceist 6

(a)

18

Ráiteas Caipitil agus Cúlchistí ar 01/01/2011			
		€	€
Sócmhainní			
Foirgnimh agus talamh (520,000 – 31,200)		488,800 [2]	
Trealamh (75,000 – 22,500)		52,500 [2]	
Feithiclí (60,000 – 36,000)		24,000 [2]	
Stoc sa siopa		3,600 [1]	
Stoc ola		1,800 [1]	
Infheistíochtaí 5%		40,000 [1]	
Glantachán ar conradh réamhíoctha		300 [1]	
Airgead sa bhanc		<u>6,500 [1]</u>	617,500
Lúide Dlíteanais			
Creidiúnaithe do sholáthairtí		1,500 [1]	
Táillí cliant a íocadh roimh ré		5,000 [1]	
Iasacht		30,000 [1]	
Ús ar iasacht (12 mhí @ 400 sa mhí)		4,800 [2]	
Caipiteal Eisithe		<u>350,000 [1]</u>	<u>(391,300)</u>
Cúlchistí			<u><u>226,200 [1]</u></u>

(b)

10

Cuntas Brabúis agus Cailteanais an tSiopa don bhliain dar chríoch 31/12/2011			
Fáltais siopa			42,000 [1]
Lúide Speansais			
Costas earraí díolta	W 1	28,000 [5]	
Solas agus teas		300 [1]	
Árachas		900 [1]	
Teileafón		400 [1]	
Pá agus tuarastail (40% x 20,000)		<u>8,000 [1]</u>	<u>(37,600)</u>
Brabús ón siopa			<u><u>4,400</u></u>

(c)

Cuntas Brabúis agus Cailteanais don bhliain dar chríoch 31/12/2011**Ioncam**

Ioncam infheistíochta		2,000	[1]	
Brabús ón siopa		4,400	[1]	
Táillí client	W 2	<u>320,100</u>	[5]	326,500
Lúide Caiteachas				
Pá agus tuarastail (84,300 – 8,000)		76,300	[2]	
Árachas (6,200 – 900)		5,300	[2]	
Solas agus teas	W 3	4,740	[5]	
Ceannacháin – soláthairtí	W 4	35,100	[3]	
Ús iasachta		1,200	[1]	
Níochán		3,000	[1]	
Postas agus teileafón (1,400 – 400)		1,000	[2]	
Dímheas – Foirgnimh		14,800	[1]	
– Trealamh		9,500	[1]	
– Feithiclí		10,800	[1]	
Cailteanas ar dhíol feithicle		10,000	[2]	
Glantachán ar conradh	W 5	<u>3,000</u>	[3]	(174,740)
Glanbhrabús don bhliain				151,760 [4]
Móide Cúlchistí 01/01/2011				<u>226,200</u> [1]
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais 31/12/2011				<u>377,960</u>

(d)

Clár Comhardaithe mar a bhí ag 31/12/2011

	Costas €	Dímheas €	Glan €
Sócmhainní Seasta			
Foirgnimh agus talamh	850,000 [1]		850,000
Trealamh (75,000 + 20,000)	95,000 [2]	32,000 [2]	63,000
Feithiclí	<u>48,000</u> [1]	<u>4,800</u> [2]	<u>43,200</u>
	<u>993,000</u>	<u>36,800</u>	956,200
Infheistíochtaí 5%			<u>40,000</u> [2]
			996,200
Sócmhainní Reatha			
Ioncam infheistíochta dlite	900 [3]		
Stoc deiridh – siopa	1,600 [1]		
Stoc deiridh – ola	400 [1]		
Glantachán réamhíochta	700 [1]		
Táillí cliant dlite	<u>600</u> [2]	4,200	
Lúide Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain			
Leictreachas dlite	340 [1]		
Éarlaisí cliant a íocadh roimh ré	5,500 [2]		
Banc	108,600 [2]		
Creidiúnaithe do sholáthairtí	<u>2,000</u> [2]	(116,440)	(112,240)
			<u>883,960</u>
Maoinithe ag			
Scair chaipiteal agus Cúlchiste			
Gnáthscaireanna	<u>400,000</u> [1]	350,000 [1]	
Cúlchiste Athluachála		156,000 [3]	
Iarmhéid Brabúis agus Cailteanais		<u>377,960</u>	883,360
			<u>883,960</u>

(e)

6

Roghanna maoinithe maidir le trealamh nua

Ba í an chomhairle a chuirfí ar an gcuideachta:	€	
Infheistíochtaí a dhíol	40,000	
Na scaireanna atá fágtha a dhíol	50,000	
Iasacht a fháil	<u>60,000</u>	
	<u>150,000</u>	

Bheadh an chuideachta ábalta an iasacht a íoc ar ais go gasta toisc go léirítear sna cuntais go raibh barrachas €151,760 aici in 2011 agus go bhfuil an chuideachta ag giniúint go leor airgid. Cé go bhfuil €108,600 ag an mbanc uirthi, chaith sí suimeanna neamh-athfhillteacha neamhthrádála suas le €310,000.

Oibriú amach

1. Costas earraí díolta

Stoc 1/1/2011	3,600	
Móide Ceannacháin	26,000	
Lúide Stoc 31/12/12	<u>(1,600)</u>	28,000

2. Táillí cliant

An tsuim a fuarthas	320,000	
Éarlaisí a íocadh roimh ré	5,000	
Táillí dlite	600	
Lúide táillí réamhíoctha	<u>(5,500)</u>	320,100

3. Solas agus teas

An tsuim a íocadh	3,300	
Stoc ola 1/1/2011	1,800	
Leictreachas dlite	340	
Stoc ola 31/12/2011	<u>(400)</u>	
Táille a ghearrtar ar an siopa	<u>(300)</u>	4,740

4. Ceannacháin 34,600 + 2,000 – 1,500 35,100

5. Glantachán ar conradh 3,400 + 300 – 700 3,000

(a)

(i) Cuntas Brabúis agus Cailteanais Giorraithe don bhliain dar chríoch 31/12/2011

	€	
Brabús oibriúcháin	337,000	
Ioncam infheistíochta infhála	3,000	[3]
Lúide ús bintiúir	<u>(25,000)</u>	[3]
Brabús roimh cháin	315,000	
Cáin	<u>110,000</u>	[3]
Brabús tar éis cánach	205,000	
Díbhinní	<u>40,000</u>	[3]
Brabús coinnithe	165,000	
Iarmhéid brabúis agus cailteanais 01/01/2011	<u>31,000</u>	[3]
Iarmhéid brabúis agus cailteanais 31/12/2011	<u>196,000</u>	[3]

(ii) Réiteach an bhrabúis oibriúcháin leis an nglansreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin

		€	
Brabús oibriúcháin		337,000	[2]
Muirear dímhéasa don bhliain	W1	72,000	[4]
Brabús ar dhíol foirgneamh		(13,000)	[2]
Laghdú ar stoc		24,000	[3]
Méadú ar fhéichiúnaithe		(200,000)	[3]
Méadú ar chreidiúnaithe		<u>14,000</u>	[3]
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		<u>234,000</u>	

Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid Danton cpt don bhliain dar chríoch 31/12/2011

Gníomhaíochtaí oibriúcháin		€	€	
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			234,000	[2]
Toradh ar infheistíocht agus fónamh a dhéanamh ar airgeadas [1]				
	Ioncam infheistíochta faighte	2,000	[3]	
	Ús bintiúir íoctha	<u>(30,000)</u>	[3]	(28,000)
Cáin [1]				
	Cáin íoctha	W3		(45,000) [3]
Caiteachas caipitil agus infheistíocht airgeadais [1]				
	Fáltais ó dhíol foirgneamh	W4	101,000	[5]
	Íocaíochtaí chun foirgnimh a fháil	W5	(160,000)	[5]
	Íocaíochtaí chun innealra a fháil	W6	<u>(119,000)</u>	[4] (178,000)
Díbhinní cothromais íoctha [1]				
	Díbhinní íoctha		<u>(40,000)</u>	[3]
	Glan-eis-sreabhadh airgid roimh acmhainní leachtacha agus maoiniú		(57,000)	
Bainistiú acmhainní leachtacha [1]				
	Ceannach urrús rialtais		(60,000)	[3]
Maoiniú [1]				
	Aisíocaíocht bintiúir	(50,000)	[3]	
	Fáltais o eisiúint gnáthscaireanna	200,000	[2]	
	Fáltais o scairphréimh	<u>20,000</u>	[2]	170,000
	Méadú ar airgead		<u>53,000</u>	[4]

Réiteach an ghlanreafa airgid leis an athrú ar na glanfiacha

	€	
Méadú ar airgead	53,000	[1]
Airgead a úsáideadh chun acmhainní leachtacha a cheannach	60,000	[1]
Aisiocaíocht bintiúr	<u>50,000</u>	[1]
Athrú ar na glanfiacha	163,000	
Glanfiacha ag 1/1/2011	<u>(228,000)</u>	[1]
Glanfiacha ag 31/12/2011	<u>(65,000)</u>	[1]

Oibriú amach

1. Dímhéas	225,000 – 165,000 + 12,000	=	72,000
2. Ioncam infheistíochta	2000 + 3000 – 3000	=	2,000
3. Cáin	110,000 + 45,000 - 110,000	=	45,000
4. Díol foirgneamh	90,000 + 13,000 - 2,000(dímhéas)	=	101,000
Dímhéas ar foirgneamh diúscartha	110,000 + 12,000 – 120,000	=	2,000
5. Ceannach foirgneamh	850,000 – [780,000 - 90,000]	=	160,000
6. Ceannach innealra	349,000 – 230,000	=	119,000

(b)

12

- (i) Léirítear sa Chuntas Brabúis agus Cailteanais agus sa Ráiteas ar Shreabhadh Airgid de chuid Danton cpt go ndearnadh brabús oibriúcháin €337,000 ach gurbh ionann an méadú ar airgead don bhliain agus €53,000.

Cúiseanna:

Tuillteann díolacháin ar creidmheas brabús ach ní mhéadaíonn siad an méid airgid. Tháinig méadú €200,000 ar fhéichiúnaithe

Méadaíonn/laghdaíonn gnóthachain/cailteanais neamhairgid brabús seachas airgead. Brabús ar dhíol foirgneamh / dímhéas €13,000/€72,000.

Méadaíonn/laghdaíonn díol/ceannach sócmhainní seasta airgead seachas brabús. Fáltais €101,000, Íocaíochtaí €160,000 agus €119,000

Méadaíonn/laghdaíonn tabhairt isteach/aistarraingt caipitil airgead seachas brabús. Fáltais €220,000, íocaíochtaí €50,000

(ii) Dualgas Stiúrthóirí

Acht na gCuideachtaí a chomhlíonadh

Taifid chearta chuntais a choimeád chun go n-ullmhófaí ráitis airgeadais

Ráitis bhliantúla airgeadais a ullmhú

Beartais chúí chuntasaíochta a roghnú

Ráitis airgeadais a shíniú

Sócmhainní na cuideachta a chosaint

Cuntais Chríochnaitheacha agus Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid a fhoilsiú uair sa bhliain ar a laghad

Tuarascáil Bhliantúil a chur faoi bhráid scairshealbhóirí ag CGB ina n-áireofaí:

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Tuarascáil Iniúcháin

Ráitis Airgeadais

(a)

(i) Forchostas	Bonn	Iomlán	Táirgeacht		Seirbhís	
			Roinn 1	Roinn 2	Roinn X	Roinn Y
Dímheas – trealamh	[1] Luach de réir na leabhar	20,000	5,000 [1]	7,500 [1]	4,500 [1]	3,000 [1]
Dímheas – foirgnimh	[1] Achar urláir	24,000	9,600 [1]	7,200 [1]	4,800 [1]	2,400 [1]
Téamh monarchan	[1] Toirt	8,000	2,000 [1]	4,000 [1]	1,200 [1]	800 [1]
Glanadh monarchan	[1] Achar urláir	4,000	1,600 [1]	1,200 [1]	800 [1]	400 [1]
Ceaintín	[1] Líon fostaithe	5,400	2,100 [1]	1,500 [1]	1,050 [1]	750 [1]
		<u>61,400</u>	<u>20,300</u> [1]	<u>21,400</u> [1]	<u>12,350</u> [1]	<u>7,350</u> [1]

(ii)

	Táirgeacht		Seirbhís	
	Roinn 1	Roinn 2	Roinn X	Roinn Y
Costas Iomlán	20,300	21,400	12,350	7,350
Roinn X a Chionroinnt do ‘Táirgeacht’	9,880 [2]	2,470 [2]	(12,350)	
Roinn Y a Chionroinnt do ‘Táirgeacht’	5,880 [2]	1,470 [2]		(7,350)
	<u>36,060</u>	<u>25,340</u>		

(iii)

Ráta ionsúite in aghaidh na huairé meaisín			
Roinn 1	<u>36,060</u> 4,000	=	€9.015 in aghaidh na huairé meaisín [4]
Roinn 2	<u>25,340</u> 1,000	=	€25.34 in aghaidh na huairé meaisín [4]

(iv) [5]

Ní féidir le ranna seirbhíse costais a aisghabháil. Tá ranna seirbhíse tánaisteach le ranna táirgeachta agus, dá bhrí sin, ní mór costais roinn seirbhíse a aistriú go ranna táirgeachta ar bhonn cothromasach, e.g. uaireanta meaisín. Ní féidir forchostais a aisghabháil ach trí tháirgeacht amháin, i.e. áirítear iad mar chostas táirgeachta.

(b)
(i)

Forchostais táirgeachta	Aonaid €	Costas iomlán €
Ard	18,000	113,400
Íseal	<u>12,000</u>	<u>79,200</u>
Difríocht	<u>6,000</u>	<u>34,200</u>

Is é an costas athraitheach as 6,000 aonad 34,200; dá bhrí sin, is é an costas athraitheach in aghaidh an aonaid €5.70 [4]

Forchostas iomlán táirgeachta	79,200	102,000	113,400
Lúide costais athraitheacha	<u>(68,400)</u>	<u>(91,200)</u>	<u>(102,600)</u>
Dá bhrí sin, costas seasta	<u>10,800</u>	<u>10,800</u>	<u>10,800</u> [4]

(ii)

Buiséad solúbtha i leagan amach costála imeallaí

Díolacháin		€	€
Lúide costais athraitheacha			834,500 [1]
Ábhair dhíreacha (19,000 x 13)		247,000 [2]	
Saothar díreach (19,000 x 9)		171,000 [2]	
Forchostais táirgeachta (19,000 x 5.70)		108,300 [1]	
Forchostais eile (19,000 x 5.10)		<u>96,900</u> [1]	<u>(623,200)</u>
Cion tairbhe			211,300 [4]
Lúide costais sheasta			
Forchostais táirgeachta		10,800 [1]	
Forchostais eile		3,600 [1]	
Riarachán		<u>30,000</u> [1]	<u>(44,400)</u>
Brabús			<u>166,900</u> [2]

Is é an costas iomlán 80% de dhíolacháin.

Costas iomlán: 623,200 + 44,400	=	667,600
80% de dhíolacháin	=	667,600
100%	=	834,500

(iii) [6]

Costais inrialaithe: Costais is féidir le bainisteoir lárionad costais a rialú. Déanfaidh sé/sí an cinneadh i dtaobh mhéid an chostais nó i dtaobh ar cheart an costas a thabhtú nó nár cheart agus d'fhéadfaidís a bheith freagrach as difríochtaí sna costais seo. E.g.- d'fhéadfaí na costais athraitheacha uile a rialú. Féadfaidh an Bainisteoir Díolachán an coimisiún a íoctar le pearsanra díolachán a rialú

Costais dhorialaithe: Costais nach bhfuil smacht ar bith ag bainisteoir lárionad costais orthu agus, dá bhrí sin, ní féidir leis/léi a bheith freagrach as difríochtaí sna costais seo. E.g.- ní fhéadfaí na rátaí a íoctar leis an údarás áitiúil a rialú.

Ceist 9

62

(a)

Buiséad airgid idir Iúil agus Nollaig

Fáltais	Iúil	Lúnasa	M. Fómhair	D. Fómhair	Samhain	Nollaig
Fáltais do dhíolachán ar airgead	197,600 [1]	205,200 [1]	231,800 [1]	239,400 [1]	243,200 [1]	250,800 [1]
Díolacháin ar creidmheas, 1 mhí		156,000 [1]	162,000 [1]	183,000 [1]	189,000 [1]	192,000 [1]
Díolacháin ar creidmheas, 2 mhí			156,000 [1]	162,000 [1]	183,000 [1]	189,000 [1]
	<u>197,600</u>	<u>361,200</u>	<u>549,800</u>	<u>584,400</u>	<u>615,200</u>	<u>631,800</u>
Íocaíochtaí						
Ceannacháin, 1 mhí		107,800 [1]	117,600 [1]	132,300 [1]	137,200 [1]	176,400 [1]
Ceannacháin, 2 mhí			110,000 [1]	120,000 [1]	135,000 [1]	140,000 [1]
Pá	50,000 [½]	50,000 [½]	50,000 [½]	50,000 [½]	50,000 [½]	50,000 [½]
Forchostas athraitheach	104,000 [1]	108,000 [1]	122,000 [1]	126,000 [1]	128,000 [1]	132,000 [1]
Forchostas seasta	59,100 [3]	59,100 [1]	59,100 [1]	59,100 [1]	59,100 [1]	59,100 [1]
Trealamh	54,000 [1]					
Tráthchuid iasachta		2,000 [1]	2,000	2,000	2,000	2,000
Ús	240 [2]	230 [1]	220 [1]	210 [1]	200 [1]	190 [1]
	<u>(267,340)</u>	<u>(327,130)</u>	<u>(460,920)</u>	<u>(489,610)</u>	<u>(511,500)</u>	<u>(559,690)</u>
Glanmhéid airgid	(69,740) [1]	34,070 [1]	88,880 [1]	94,790 [1]	103,700 [1]	72,110 [1]
Iasacht bhaine	48,000 [1]					
Iarmhéid tosaigh		(21,740) [1]	12,330	101,210	196,000	299,700
Iarmhéid deiridh	<u>(21,740)</u>	<u>12,330</u>	<u>101,210</u>	<u>196,000</u>	<u>299,700</u>	<u>371,810</u> [4]

(b)

13

Cuntas Buiséadaithe Brabúis agus Cailteanais

	€	€
Díolacháin		3,600,000 [1]
Lúide Costas Díolachán		
Ceannacháin – ábhair	1,750,000 [1]	
Saothar	300,000 [1]	
Forchostas athraitheach	720,000 [1]	
Forchostas seasta	354,600 [1]	(3,124,600)
Ollbhrabús		475,400
Dímheas – Trealamh	5,400 [1]	
Lascaine ceadaithe	72,000 [2]	(77,400)
		398,000
Móide lascaine faighte		13,700 [2]
		411,700
Lúide ús		(1,290) [1]
Glanbhrabús		410,410 [2]

(c)

5

Díolacháin na bliana seo caite ó shiopaí eile
 Taighde margaidh / tuairim an bhainisteora díolachán agus na n-ionadaithe díolachán
 Treochtaí / Staid an gheilleagair
 An praghas atá le gearradh/ luach díolta
 Iomaíocht
 Só i gcoinne riachtanas

